

Ponuka tém záverečných bakalárskych prác na AR 2019/2020

Na zvolenú tému záverečnej práce sa po dohovore so školiteľkou/školiteľom môžete prihlásiť **do 15. 5. 2019**. Predbežnú [prihlášku na vypracovanie záverečnej práce](#) nájdete na webovej stránke katedry **Filozofická fakulta UK > Katedry a odborné pracoviská > Katedra slovenského jazyka > Užitočné > Prihlášky na štátne skúšky, záverečné práce a ŠVOK**. Vyplňte ju, prosím, v počítači v **2 exemplároch** a podpísanú (uchádzačom aj školiteľom) odovzdajte **prof. PhDr. Ol'ge Orgoňovej, CSc., vedúcej katedry**.

Mgr. Maryna Kazharnovich, PhD.

- 1. Pragmatický potenciál precedentných mien (na materiáli mediálnych textov)**
- 2. Jazyková hra v mediálnych textoch. Alebo: Jazyková hra v reklamných textoch**

Mgr. Slavomíra Krištofová

- 1. Aktuálne ortografické aspekty apelativizácie a proprializácie**

Téma sa bude zaoberať vybranými ortografickými problémami, ktoré súvisia s procesmi apelativizácie proprií a proprializácie apelatív ako prejavov dynamických tendencií v jazyku so zreteľom na komunikačné potreby.

- 2. Aktuálne dynamické tendencie v deklinácii nesklonných substantív vo varietách národného jazyka**

Bakalarant bude skúmať dôvody, prečo sú nesklonné substantíva (t. j. substantíva, ktoré takto definujú PSP, prípadne tie substantíva, ktoré nie sú v slovenčine dostatočne adaptované a v oficiálnom styku prevláda tendencia neskloňovať ich) v komunikácii bežných používateľov národného jazyka skloňované.

- 3. Konceptuálne metafory v politickom diskurze**

Práca lexikologického zamerania sa bude zaoberať rekonštruovaním konceptuálnych metafor v textoch verejného politického diskurzu.

- 4. Datív a jeho sémanticko-funkčná dynamika v súčasnej slovenčine**

Bakalarant sa v záverečnej práci zameria na skúmanie funkčného a sémantického využitia datívu v súčasnej slovenčine a upozorní na zmeny alebo tendencie v jazykovej praxi (napr. zmeny spojené s predložkami, sémantické posuny, stylistické využitie a pod.).

Mgr. Katarína Muziková, PhD.

1. Častice v komunikačných súvislostiach

Práca bude zameraná jednak na teoretické uchopenie častíc na základe súčasnej jazykovednej literatúry, jednak na analýzu fungovania vybraných častíc vo vybranej komunikačnej sfére.

2. Slovosled v hovorených prejavoch

Práca bude zameraná na analýzu slovosledných špecifik v hovorených prejavoch.

3. Jazyk kuchárskych kníh/náučných a populárno-náučných diel/kázní/ľudových kalendárov/náboženských textov v predspisovnom období/v 19. storočí/na začiatku 20. storočia

Práca bude zameraná na analýzu a charakteristiku vybraných lexikálnych a/alebo gramatických prostriedkov vyskytujúcich sa vo vybraných textoch (v kuchárskych knihách, náučných a populárno-náučných dielach, kázňach, ľudových kalendároch, náboženských textoch...) z predspisovného obdobia alebo z 19. storočia, príp. zo začiatku 20. storočia (výber konkrétneho obdobia v dejinách spisovnej slovenčiny a druhu textov podľa záujmu študenta).

Doc. Mgr. Gabriela Múcsková, PhD. pre bcl a mgr stupeň

1. Nárečie a tradičná ľudová kultúra

- východisko – heuristický výskum vo vybranom nárečovom prostredí so zameraním na konkrétnu oblasť tradičnej ľudovej kultúry (metódou nahrávania);
- analýza – lexikografické spracovanie identifikovaných lexikálnych jednotiek;
- cieľ – interpretácia lexiky z hľadiska motivácie, slovtvorby, dynamiky ľudovej terminológie, jazykových kontaktov a ľudového poznania.
(lokalitu, resp. región, a zameranie na konkrétnu oblasť tradičnej ľudovej kultúry si študent vyberá podľa vlastného záujmu a po dohode so školiteľkou).

2. Dynamika a variantnosť tradičných regionálnych dialektov v kontexte súčasnej jazykovej situácie

- východisko – heuristický výskum vo vybranom nárečovom prostredí (metódou nahrávania);
- analýza vybraných javov a porovnanie súčasného stavu so staršími výsledkami tradičnej dialektológie so zameraním na variantnosť, procesy archaizácie a neologizácie vo vývine nárečia;
- cieľ – zistenie aktuálneho stavu tradičnej regionálnej variety (resp. vybraných nárečových javov) na pozadí súčasnej jazykovej situácie vybraného regiónu; zachytenie prejavov dynamiky v stavbe a fungovaní tradičného nárečia a ich interpretácia z hľadiska synchronnej variantnosti v procese jazykového vývinu.
(lokalitu, resp. región, a zameranie na konkrétne štruktúrne nárečové jazyky si študent vyberá podľa vlastného záujmu a po dohode so školiteľkou).

3. Ľudová dialektológia – opis a interpretácia podoby a fungovania dialektov v súčasnej verejnej komunikácii a postojov k nim

- východisko – výskum zámernej aktualizácie nárečovej variety v prostredí verejnej komunikácie (v informačných a propagačných materiáloch, na internetových regionálnych

stránkach, v jazykovej krajine a pod.) a opisov regionálnych nárečí, ktorých autormi zväčša nie sú dialektológovia alebo jazykovedci;

- analýza stratégie filologicky neškolených autorov pri opise nárečia a pri jeho prezentácii;
- cieľ – identifikácia motivácie vedomého využívania regionálneho nárečia vo verejnej komunikácii, postojov k nárečiam a spontánneho vnímania príznakových nárečových javov. (lokalitu, resp. región a príslušnú oblasť verejnej komunikácie si študent vyberá podľa vlastného záujmu a po dohode so školiteľkou)

4. Jazyková situácia na vybranom území Slovenska, jej historické korene a súčasná podoba (so zameraním na jazykovo a nárečovo zmiešané areály)

- východisko – heuristický (terénny a archívny) výskum vo vybranom nárečovom prostredí zameraný na jazyky a ich nárečia (metódy: nahrávanie, anketa, dotazník);

- analýza sociálnej, komunikačnej a jazykovej zložky jazykovej situácie mikroregiónu a motivácií jej súčasnej dynamiky;

- cieľ – identifikácia kultúrnych a sociálnych faktorov dynamiky jazykovej situácie mikroregiónu a jej odraz v statuse, štruktúre a fungovaní jazykových variet.

(lokalitu, resp. región si študent vyberá podľa vlastného záujmu a po dohode so školiteľkou)

5. Iná téma z oblasti dialektológie, vývinu a dynamiky slovenského jazyka alebo teórie spisovného jazyka podľa osobného záujmu študenta – na základe osobného dohovoru

Prof. PhDr. Oľga Orgoňová, CSc.

1. Význam laických výkladových slovníkov slovenčiny pre slovenskú vedu a verejnosť
Analýza vybraných slovenských výkladových „otvorených slovníkov“ na internete, resp. slovníkov tvorených nelingvistami a lingvistické zhodnotenie ich miesta v slovenskej vede a praktickej jazykovej kultúre.

2. „Otvorený slovník“ cudzích slov v slovenčine („mojslovník.sk“) vs akademický slovník cudzích slov v slovenčine
Náčrt kontextu aktuálnej slovenskej slovníkovej ponuky na osi veda a verejnosť; následné vymedzenie atribútov štandardného výkladového slovníka ako porovnávacieho základu na sledovanie spoločných znakov a špecifik otvoreného slovníka a akademického slovníka.

Mgr. Kristína Piatková, PhD.

1. Modálne slovesá v publicistických textoch
Zámerom práce bude teoretické uchopenie modálnych slovíčok na základe odbornej literatúry a ich využívanie v súčasných publicistických textoch.

2. Funkčné využitie slovesných gramatických kategórií v reklame
Zámerom práce bude teoretické uchopenie slovesných gramatických kategórií na základe odbornej literatúry a ich využívanie v súčasných reklamných textoch.

3. Gramatické kategórie v textoch zameraných na motiváciu

Zámerom práce bude teoretické uchopenie gramatických kategórií na základe odbornej literatúry a ich uplatnenie v textoch kategorizovaných ako motivačná literatúra.

(práca je určená študentom bpSK)

Ponuka tém záverečných diplomových prác na AR 2019/2020

Doc. Mgr. Alena Bohunická, PhD.

1. Metafory jazyka v diele vybraného autora alebo lingvistickej školy

Identifikácia a výklad metaforických konceptov v odborných (jazykovedných, filozofických či antropologických) prácach o jazyku s cieľom zistiť, aká predstava o jazyku riadi jeho poznávanie. Príklad: metafory jazykového relativizmu v prácach Sapira a Whorfa.

2. Štylistika odbornej komunikácie; žánre súčasnej odbornej komunikácie

Cieľom je podať charakteristiku súčasnej odbornej komunikácie zo štylistického hľadiska a následne navrhnúť typológiu žánrov odbornej komunikácie, ktorá zodpovedá súčasnej jazykovej situácii (vyše 20 rokov od posledného vydania Štylistiky Jozefa Mistrika).

3. Profil hovorového štýlu a jeho žánre – aktuálna charakteristika

Cieľom je podať charakteristiku hovorového štýlu, zodpovedajúcu súčasnej jazykovej situácii, a následne navrhnúť typológiu žánrov, ktoré v súčasnosti predstavujú komunikáciu v hovorovom štýle.

4. Verbálne a neverbálne rétorické kliše Slovákov v monologických prejavoch

Cieľom je interpretovať monologické rétorické prejavy z hľadiska komunikačnej kultúry a identifikovať stereotypné verbálne a neverbálne prvky slovenských rečníkov, ktoré sú prejavom „komunikačnej inkompetencie“, resp. oslabenej komunikačnej kompetencie v jej rečnickej zložke.

Prof. PhDr. Juraj Dolník, DrSc.

- 1. Migračný diskurz v slovenskom prostredí**
- 2. Analýza jazykového poradenstva**
- 3. Jazyková originalita v umeleckom texte**

Mgr. Maryna Kazharnovich, PhD.

- 1. Komunikačné stratégie v politickom diskurze**
- 2. Politická metafora a jej variety**
- 3. Koncept *internet* v jazykom obraze sveta**

Doc. Mgr. Gabriela Múcsková, PhD. pre bcl a mgr stupeň

1. Nárečie a tradičná ľudová kultúra

- východisko – *heuristický výskum vo vybranom nárečovom prostredí so zameraním na konkrétnu oblasť tradičnej ľudovej kultúry (metódou nahrávania);*
- analýza – *lexikografické spracovanie identifikovaných lexikálnych jednotiek;*
- cieľ – *interpretácia lexiky z hľadiska motivácie, slovtvorby, dynamiky ľudovej terminológie, jazykových kontaktov a ľudového poznania.*
(lokalitu, resp. región, a zameranie na konkrétnu oblasť tradičnej ľudovej kultúry si študent vyberá podľa vlastného záujmu a po dohode so školiteľkou).

2. Dynamika a variantnosť tradičných regionálnych dialektov v kontexte súčasnej jazykovej situácie

- východisko – *heuristický výskum vo vybranom nárečovom prostredí (metódou nahrávania);*
- analýza *vybraných javov a porovnanie súčasného stavu so staršími výsledkami tradičnej dialektológie so zameraním na variantnosť, procesy archaizácie a neologizácie vo vývine nárečia;*
- cieľ – *zistenie aktuálneho stavu tradičnej regionálnej variety (resp. vybraných nárečových javov) na pozadí súčasnej jazykovej situácie vybraného regiónu; zachytenie prejavov dynamiky v stavbe a fungovaní tradičného nárečia a ich interpretácia z hľadiska synchronnej variantnosti v procese jazykového vývinu.*
(lokalitu, resp. región, a zameranie na konkrétne štruktúrne nárečové javy si študent vyberá podľa vlastného záujmu a po dohode so školiteľkou).

3. Ľudová dialektológia – opis a interpretácia podoby a fungovania dialektov v súčasnej verejnej komunikácii a postojov k nim

- východisko – výskum zámernej aktualizácie nárečovej variety v prostredí verejnej komunikácie (v informačných a propagačných materiáloch, na internetových regionálnych stránkach, v jazykovej krajine a pod.) a opisov regionálnych nárečí, ktorých autormi zväčša nie sú dialektológovia alebo jazykovedci;
- analýza stratégie filologicky neškolených autorov pri opise nárečia a pri jeho prezentácii;
- cieľ – identifikácia motivácie vedomého využívania regionálneho nárečia vo verejnej komunikácii, postojov k nárečiam a spontánneho vnímania príznakových nárečových javov. (lokalitu, resp. región a príslušnú oblasť verejnej komunikácie si študent vyberá podľa vlastného záujmu a po dohode so školiteľkou)

4. Jazyková situácia na vybranom území Slovenska, jej historické korene a súčasná podoba (so zameraním na jazykovo a nárečovo zmiešané areály)

- východisko – heuristický (terénny a archívny) výskum vo vybranom nárečovom prostredí zameraný na jazyky a ich nárečia (metódy: nahrávanie, anketa, dotazník);
- analýza sociálnej, komunikačnej a jazykovej zložky jazykovej situácie mikroregiónu a motivácií jej súčasnej dynamiky;
- cieľ – identifikácia kultúrnych a sociálnych faktorov dynamiky jazykovej situácie mikroregiónu a jej odraz v statuse, štruktúre a fungovaní jazykových variet. (lokalitu, resp. región si študent vyberá podľa vlastného záujmu a po dohode so školiteľkou)

5. Iná téma z oblasti dialektológie, vývinu a dynamiky slovenského jazyka alebo teórie spisovného jazyka podľa osobného záujmu študenta – na základe osobného dohovoru

Mgr. Katarína Muziková, PhD.

1. Rozvíjanie interpretačnej kompetencie na hodinách slovenského jazyka

Práca bude zameraná na možnosti aplikácie poznatkov z lingvistiky pri rozvíjaní interpretačnej kompetencie žiakov na hodinách slovenského jazyka. Súčasťou práce bude navrhnutie didaktických aktivít a pracovných listov zameraných na prácu s textom, na jeho analýzu a interpretáciu.

(téma je určená pre študentov učiteľstva)

2. Využitie spoločenských hier/fotografie/filmu/komiksu ako didaktických pomôcok na hodinách slovenského jazyka

Práca bude zameraná na zhodnotenie možností využitia spoločenských hier/fotografie/filmu/komiksu ako didaktických pomôcok na hodinách slovenského jazyka na ZŠ alebo SŠ. Súčasťou práce bude navrhnutie konkrétnych aktivít, pri ktorých budú využité uvedené didaktické prostriedky, k vybraným témam zo ŠVP.

(téma je určená pre študentov učiteľstva)

3. Česko-slovenské jazykové kontakty v medzivojnovom období

Práca bude zameraná na analýzu fungovania českých kontaktných prvkov v spisovnej slovenčine v medzivojnovom období s cieľom zistiť, aký dosah na jazykovú prax mala oficiálna jazyková politika – čechoslovakizmus – a intenzívnejšie kontakty s češtinou. Analýza bude vychádzať z konfrontácie jazykovej praxe a dobových kodifikačných príručiek, resp. iných odborných textov.

Orbis Pictus Istropolitana – externý spolupracovník KSJ

1. Komparácia a funkčnosť spracovania vybranej témy v učebniciach základných/ stredných škôl

Porovnanie prezentácie vybraného učiva v súčasných materiálno-didaktických prostriedkoch zo slovenského jazyka. Analýza funkčnosti, odbornosti a využitia v praxi na školách vo viacerých krajoch Slovenska. Zostavenie návrhov odporúčaní pre tvorcov a používateľov materiálno-didaktických prostriedkov zo slovenského jazyka.

Školiteľ: Mgr. Ľubomír Lábaj (lubomir.labaj@orbispictus.sk)

2. Analýza a proces tvorby materiálno-didaktických prostriedkov

Analýza prezentácie vybranej témy v rôznych materiálno-didaktických prostriedkoch slovenského jazyka pre daný ročník. Analýza funkčnosti jej spracovania a návrh vlastnej koncepcie s ukázkovými pracovnými listami.

Školiteľka: Mgr. Lucia Demková (lucia.demkova@orbispictus.sk)

Prof. PhDr. Oľga Orgoňová, CSc.

1. Štylistika a rétorika; miesto rečníckeho štýlu v typológii štýlov v slovenskej funkčnej štylistike

Prehľad nosných informácií z dejín štylistiky a rétoriky a vlastná teoretická reflexia sústredená na vzťah štylistiky a rétoriky v súčasnosti s dosahom na prípadnú revíziu profilu rečníckeho štýlu v súčasných slovenských funkčných štylistikách.

2. Štylistika každodennosti (so zameraním na dialogické komunikáty)

Profilovanie predmetu štylistiky spontánnej, bežnej, neformálnej komunikácie ako necieľavedomej produkčno-recepčnej aktivity na pozadí poznatkov konverzačnej analýzy či všeobecne interakčnej lingvistiky; skúmanie aspektov štylistickej kompetencie aktérov v každodennosti a efektov ich pôsobenia.

Mgr. Kristína Piatková, PhD.

1. Fenomén intertextuality v milostnom diskurze

Cieľom práce bude sonda do milostného diskurzu. Vymedziť tendencie, ktoré poukazujú na jedinečnosť milostného diskurzu v konfrontácii s intertextovosťou. Súčasťou práce bude vlastný výskumný materiál súkromných milostných textov.

2. Štylizácia slovenských hand-made tvorcov/internetových predajcov

Cieľom práce bude interpretácia jazykového materiálu z hľadiska prejavov ústnosti, spontánnosti či každodennosti v písaných internetových komunikátoch slovenských hand-made tvorcov/internetových predajcov.

3. Čo robí z človeka influencera z hľadiska úspešnej dialogickej interakcie?

Cieľom práce bude skúmať podoby dialógov s influencerami v mediálnom prostredí a interpretovať štylistický aspekt webových stránok/profilov súčasných influencerov.

4. Podcasty z pohľadu interakčnej štylistiky

Cieľom práce bude interpretácia podcastov a umiestnenie problematiky do súčasných trendov v štylistike; súčasťou bude uchopenie ich potenciálu v súčasnej interakčnej štylistike (even. podcastingu ako špecifického spôsobu interakcie).